

„To je státní hymna, ty vole!“

Pojďme se přesunout k českým snímkům, protože mileniální tvorba rozhodně není něco, za co by se naše kinematografie měla stydět. Asi nejvýraznějším filmem přelomu tisíciletí jsou – pro některé zcela bez debat – Samotáři, kteří měli premiéru v přelomovém roce 2000. Režisérovi Davidu Ondříčkovi a scenáristovi Petru Zelenkovi se podařilo zachytit svět generace, jež dětství prožila v socialismu, ale mládí si užívá ve svobodných letech, která se přelomula do milénia.

Film, v němž excelovali Jiří Macháček, Jitka Schneiderová nebo Ivan Trojan, se brzy stal kultovním snímkem, a to i díky nezapomenutelným hláškám nejen hlavních postav. Určitě si vybavíte Hanu Maciuchovou, která ztvárnila až archetypální postavu matky kritizující život své dcery a její generace. „*Vy ten život nežijete, vy ho jenom krájíte!*“ křičela na Jitku Schneiderovou v legendární scéně během večere. Pokud je nějaký snímek výpovědí tehdejší doby, odrazem života pražské mladé generace, jsou to právě Samotáři.

Rodinné příběhy z těžkého období

Mezi filmy, za které se rozhodně nemusíme stydět a které měly premiéru v prvních letech nového tisíciletí, patří snímek Jana Hřebejka *Musíme si pomáhat* a drama *Želary* v režii Ondřeje Trojana. Oba dva snímky diváky vrátili do smutného a dramatického období 2. světové války a ukázaly rodinné příběhy na pozadí komplikované a těžké atmosféry válečných let.

Zatímco v *Želarech* jsme se dostali až na zapomenutý kraj u slovenských hranic, kde jako by se zastavil čas, v *Musíme si pomáhat* jsme zas sledovali napínavý osud Davida, skrývajícího se uprchlíka z koncentračního tábora. Oba příběhy jsou výjimečné kinematografické počiny, které dokazují, že i česká tvorba může konkurovat zahraničním filmovým hitům.

VOJTA KOTEK

Ač je Vojtěch Kotek už dávno dospělý muž, familiárního oslovení „Vojta“ se už asi jen tak nezbaví. Jelikož pochází z divadelnické rodiny (jeho otec Václav Kotek působil dlouhé roky jako manažer Divadla Jára Cimrmana), pohyboval se už v dětství ve filmové, divadelní a dabingové branži. Do povědomí širokého publika pronikl díky teenage komediím *Snowboardáci*, *Rařáci* a *Ro(c)k podvrátáků*, ale také účinkováním v seriálu *Pojišťovna štěstí*. Už jako šestnáctiletý dostal díky své popularitě možnost moderovat pořad *Česká Miss*. Kromě hraní se rozhodl věnovat režii a také hudbě – se svými kamarády založil kapelu TH!S.

„Stríkej!“ aneb první porevoluční komedie pro teenagery

Bylo by nefér nedat v téhle kapitole prostor i komediím. V českém kontextu je máme bohužel často spojeny s filmovými braky a trapným product placementem, ale naštěstí existuje pár světlých výjimek. Vzpomeňme na *Snowboardáky*, kteří měli premiéru v roce 2004. V té době jsme podobné komedie znali zejména z americké produkce, stačí si vybavit třeba *Prci, prci prcičky*, ale i spoustu seriálů, kde hlavními postavami byli středoškoláci. Naopak u nás byl snad jedinou světlou výjimkou socialistický *film* *Sněženky a machři*.

Režisér Karel Janák se ovšem rozhodl prolomit ledy a natočit první opravdovou teenage komedii, ke které si navíc sám napsal scénář. Do hlavních postav obsadil Vojtu Kotka a Jirku Mádlu, které měli diváci ještě řadu let spojené jako nerozlučné duo a muselo pro ně být těžké se z této škatulky vymanit. Nicméně *Snowboardáci* se stali hitem, který v kinech navštívilo přes 600 tisíc diváků a v roce 2004 byli dokonce nejnavštěvovanějším českým filmem. Hlášky z filmu brzy zlidověly a jako samostatné CD vyšel i soundtrack, který se hned po vydání dostal do pětice nejprodávanějších disků. Není se tak čemu divit, že se Karel Janák rozhodl o rok později natočit volné pokračování *Rařáci*, tentokrát v letním hábitu.

Český sen o supermarketu plném slev

Tato kapitola nemůže zůstat bez zmínky o dokumentu, který díky své originalitě a unikátnosti rozbouřil nejen kinematografické vody. Uhodnete který? Přece *Český sen*, za nímž stálo duo Vít Klusák a Filip Remunda. V květnu 2003 mělo proběhnout slavnostní otevření nového supermarketu, ke kterému tvůrci dokumentu připravili marketingovou kampaň včetně televizních spotů a letáků. V pražských Letňanech se v den otevření tlačily stovky lidí s nákupními taškami, lačni po slevových akcích, kteří netušili, že celý supermarket byl jen předem naplánovaná fikce. Dokument se nevěnuje pouze dnu otevření, to je spíš jen třešnička na dortu, ale i průběhu vymyšlení kampaně, do které režiséři zapojili marketingové profesionály.

Poté co se ukázalo, že nový byl supermarket smyšlený, se na tvůrce filmu strhla lavina kritiky. Přece jen byl dokument částečně financován z grantu od Ministerstva kultury, a lidé se proto ohrazovali, že tvůrci napálili běžné občany za peníze České republiky. S odstupem času je ale zřejmé, že celý projekt můžeme považovat nejen za unikátní dokument, ale i za poměrně zajímavý sociologický a marketingový výzkum. Vít Klusák i Filip Remunda se dokumentům věnují dále, později natočili třeba *Český mír*. V závěru této

SOUMLAK BIOGRAFŮ

Čím víc přibývalo velkých multiplexů, tím víc se snižovala obliba klasických biografů a lokálních kin, které kvůli nízké návštěvnosti začaly postupně mizet. Jen těžko mohly tehdy konkurovat novým multiplexům, které lákaly diváky na velké klimatizované sály a pohodlné sedačky. Diváci navíc byli lačni po takzvaných blockbusterech, amerických masových novinkách, a evropské tvorbě dali na pár let vale. Lidé si rychle zvykli na možnost vybírat si z desítek filmových titulů i časů promítání. Dnes už naštěstí biografy opět zažívají dobu slávy, bohužel zbrzděnou důsledky celosvětové pandemie covidu-19.